

**100 let táboření v týpí v Čechách
a jeden z jeho duchovních otců:
Miloš Maixner**

*František Kožíšek – Biminiji
Zdeňka Kavalová-Maixnerová*

Praha, 7.6.2013 (aktualizováno 11.6.2013)

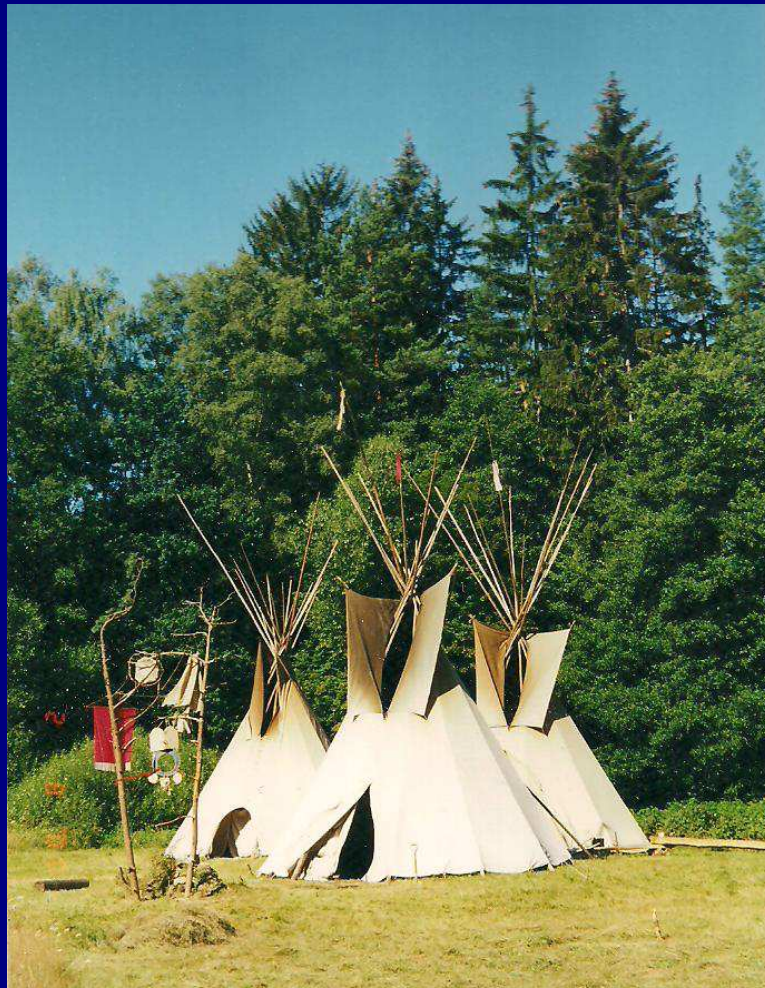
České týpí 2013

České týpí 2010

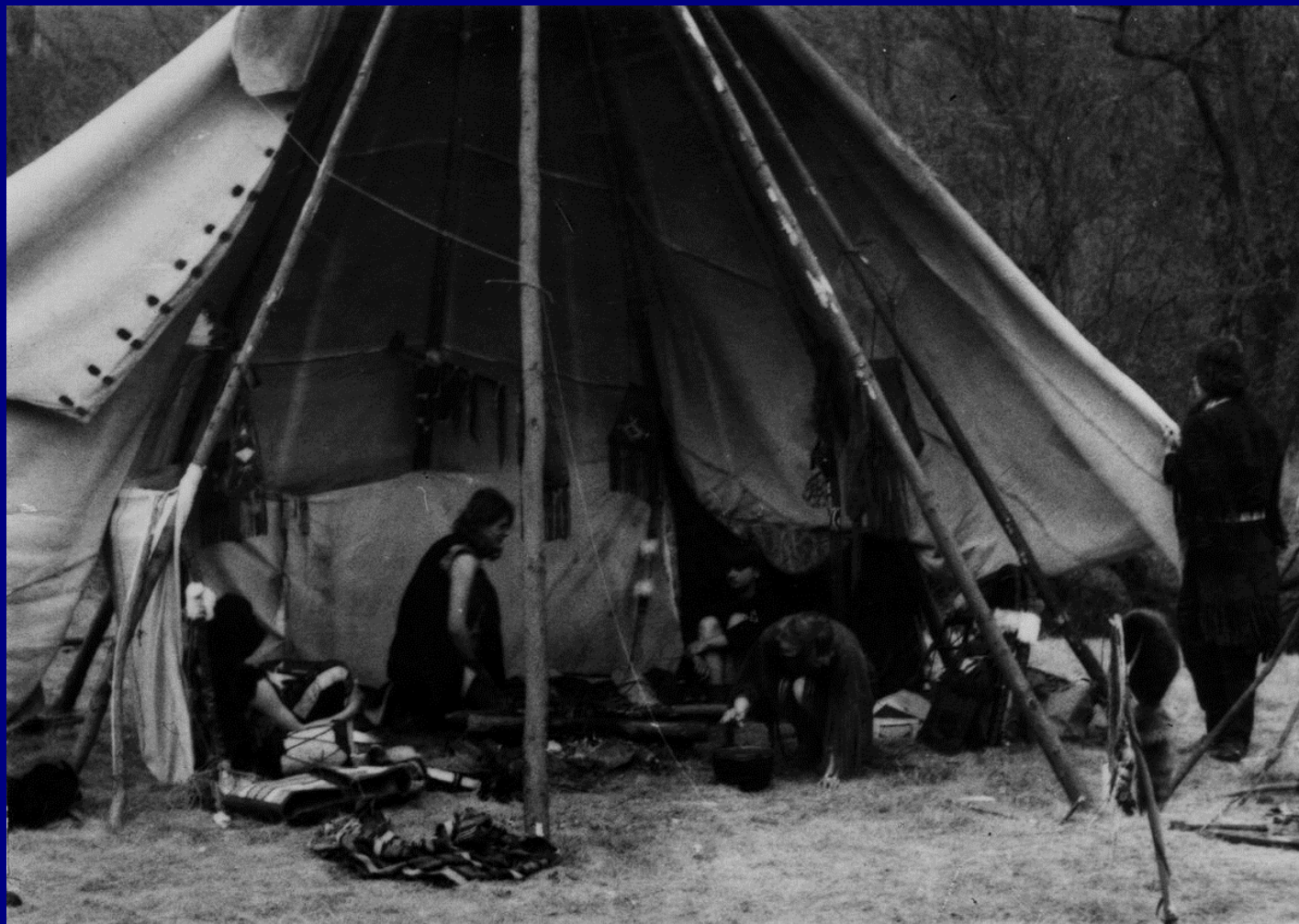
České týpí 2000

České týpí 1991

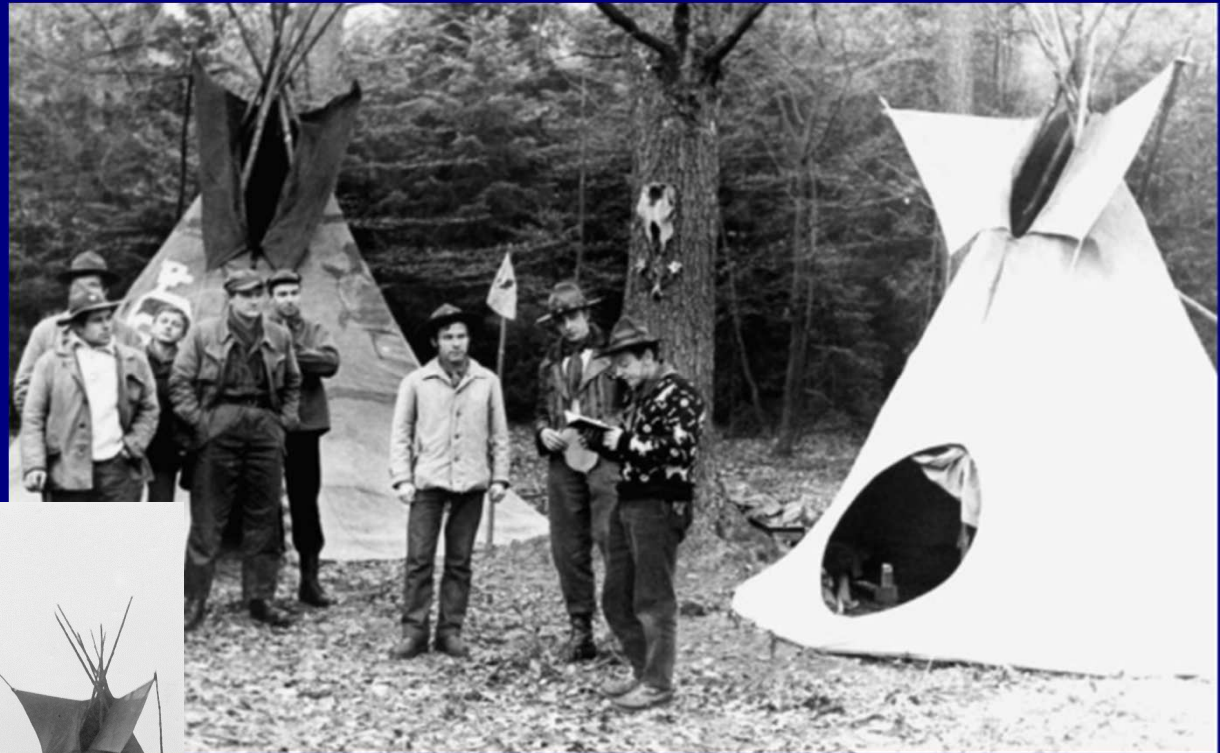
České týpí 1984

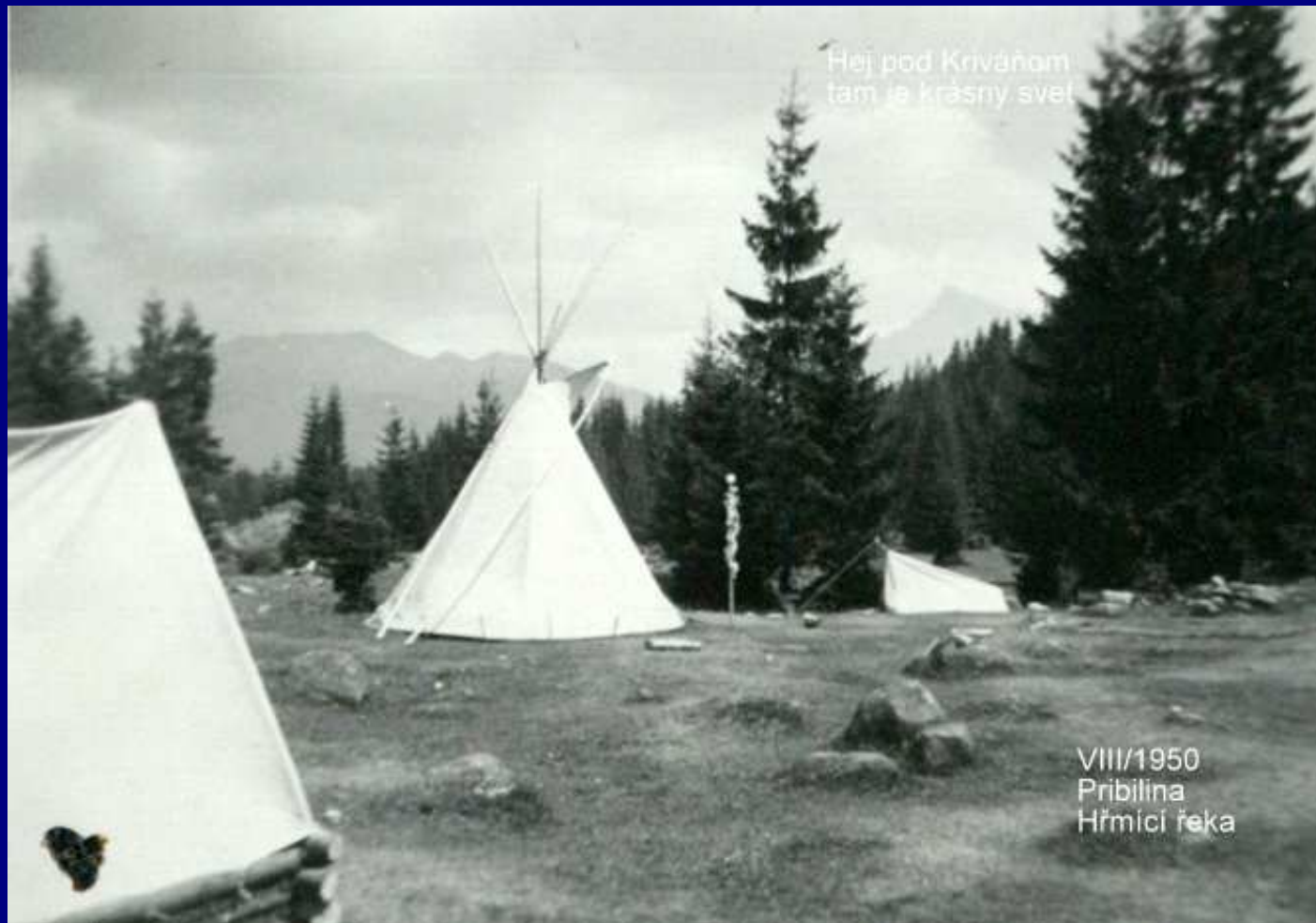
České týpí 1974, 1977

České týpí 1964, 1967

České týpí 1950

Hej pod Krivánom
tam je krásny svet

VIII/1950
Pribilina
Hřmíčí řeka

České týpí 1941, 1947

České týpí 1932

České týpí 1926

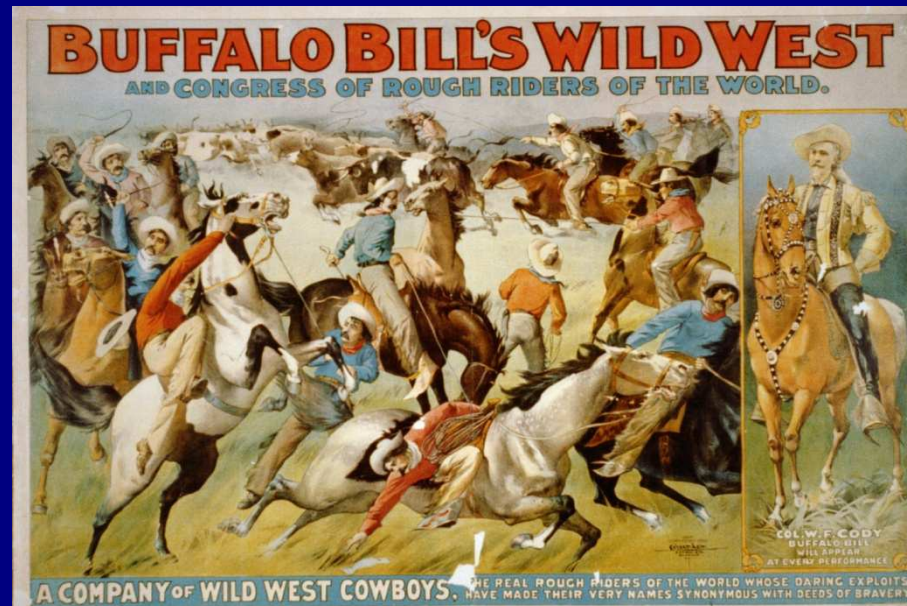
České týpí 1913

- M. Seifert s M. Maixnerem a skupinou chlapců z berounského gymnázia byli první, kdo v r. 1913 postavili v Čechách týpí za účelem táboření...

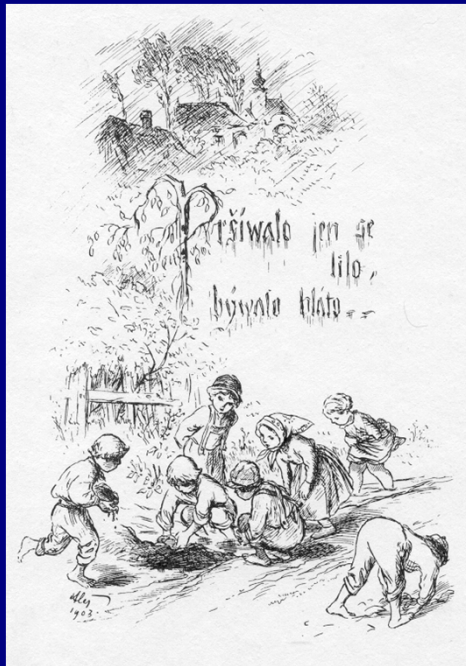
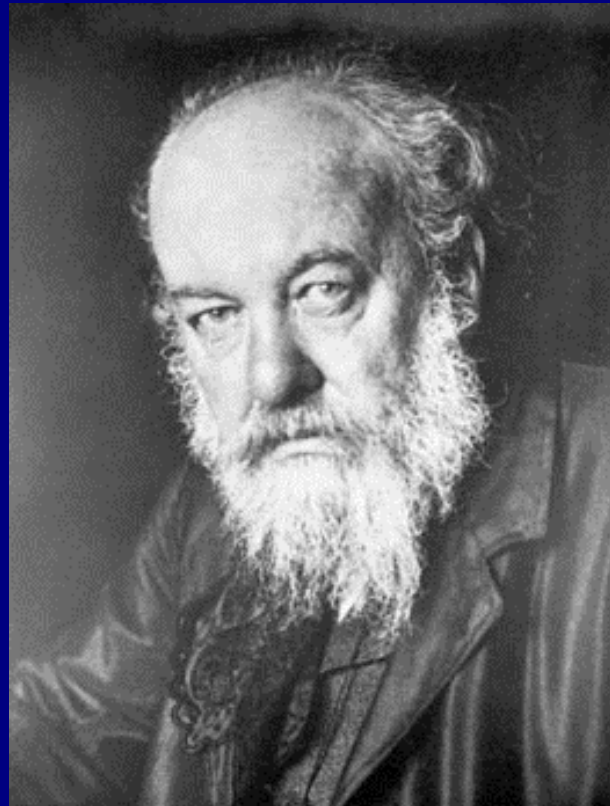

Týpí v Čechách 1906 (?)

- První známé týpí v Čechách údajně vztyčili – jako dekoraci – Indiáni z Buffalo Bill 's Wild West Show, která Čechami a Moravou projížděla v létě 1906 (Brno, Český Těšín, Ostrava, Opava, Přerov, Jihlava, Pardubice, Hradec Králové, Liberec)

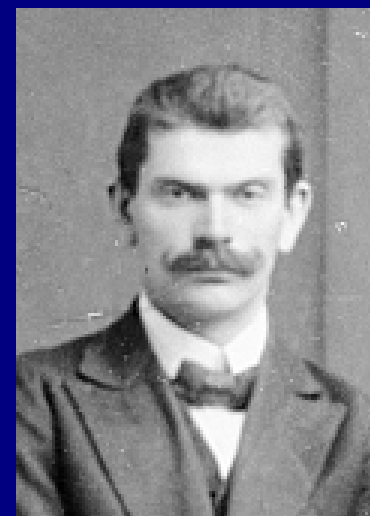

Jihočeský indián Mikoláš Aleš (18.11.1852 – 10.7.1913)

Týpí u Berouna a co mu předcházelo

- 1902: Ernest Thompson Seton zakládá v USA hnutí Woodcraft Indians
- 1907: Robert Baden-Powell zakládá v Anglii skautské hnutí
- 1911-1912: A.B.Svojsík zakládá český skauting
- V září 1911 nastupují na městské reálné gymnázium v Berouně i pomocný učitel Miloš Maixner (kreslení) a supplant Miloš Seifert (přírodopis)

Co předcházelo...

- 28.9.-1.10.1911: Svojsík pořádá v Praze instruktážní kurz skautingu pro tělocvikáře, kterého se zúčastňuje i Ferdinand Pakosta, učitel tělocviku v berounském gymnáziu
- Školní rok 1911/1912: F.Pakosta zakládá na gymnáziu četu skautů, „horlivě podporován pom. uč. Seifertem“
- Jaro 1912: M. Seifert zakládá „Kroužek přátel přírody“ a koná se skupinkou studentů „vlastivědné vycházky“ = provozuje junáctví a táboření (počátky Děti Živěny)
- Léto 1912: Putovní tábor po Šumavě pod vedením MS

Co předcházelo...

- Kroužek přátel přírody (Beroun 1912).

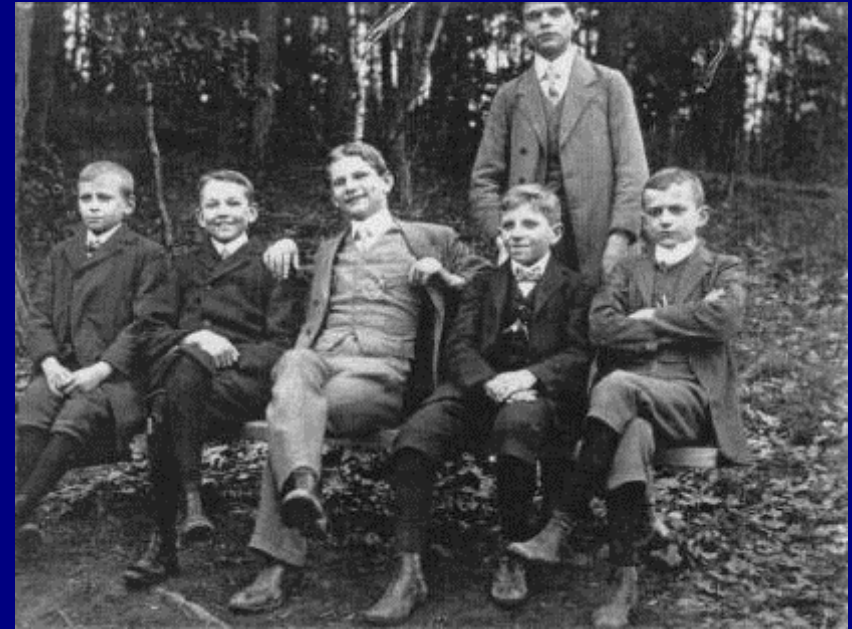
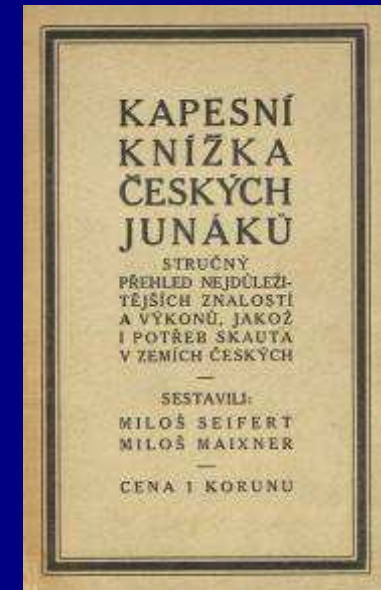

Foto: Archiv LLM

Co předcházelo...

- Zář 1912: vedení junácké družiny se spolu se Seifertem ujímá Miloš Maixner
- MS a MM navazují kontakt se Svojsíkem, studují Baden-Powelův *Scouting for Boys*
- Počátek 1913: objednávají si z ciziny Setonovy knihy *Two Little Savages* (Dva divoši) a *Birch Bark Roll* (Svitek březové kůry)
- Květen 1913: vydávají *Kapesní knížku českých junáků* (praktická stručná příručka)

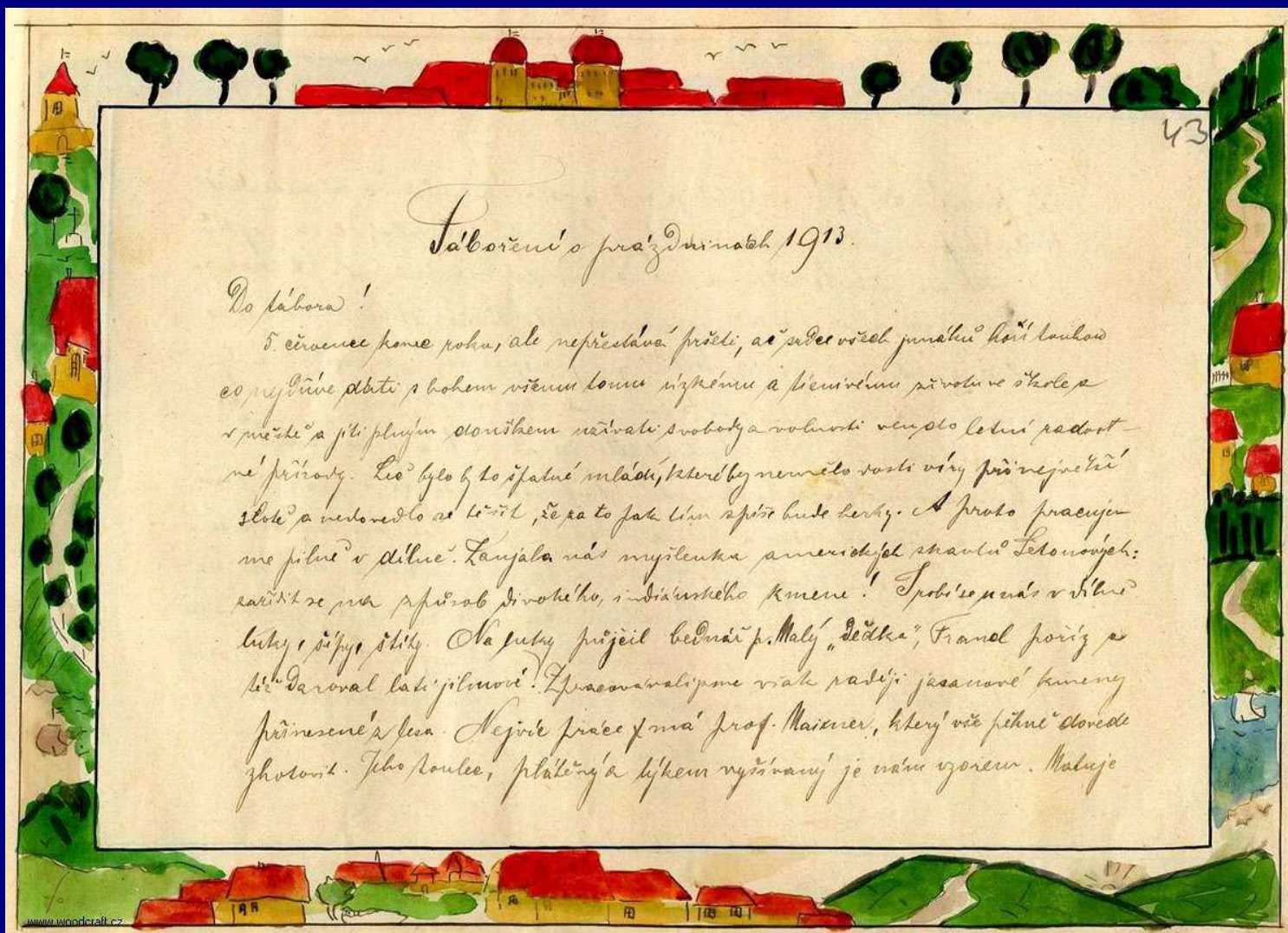

Co předcházelo...

- Kapesní knížka českých junáků (str. 5-6):
„Co se nás týče, hledíme jako k pravému iniciátoru skautství k E.T.Setonovi, americkému zakladateli skautských čet... který o tolik let předčil Baden-Powella... A můžeme i říci, že americký skaut jest svobodnější, ryzejší, přirozenější. Američtí „Woodcraft Indians“ ... jsou přitažlivější nám svou láskou k přírodě a svým primitivním, volným stanoviskem...“
- Kapesní knížka... stručná obdoba *Základů junáctví* od A.B.Svojsíka, ale některé kapitoly pojaty originálně a velmi pokrokově (např. kapitola o Zdraví a příčinách nemocí)

Táboření o prázdninách 1913

➤ Kronika Děti Živěny

Táboření o prázdninách 1913

- Počátek července 1913:
- *... Zaujala nás myšlenka amerických skautů Setonových: zařídit se na způsob divokého indiánského kmene! I robí se u nás v dílně luky, šípy, štíty... Nejvíc práce má prof. Maixner, který vše pěkně dovede zhotovit...*
- *Na konec i náš teepee bude hotov. Impregnovali jsme plátno tvarohem s vápennou vodou, udělavše stříh dle Setonova „Two Little Savages“...*

Táboření o prázdninách 1913

TWO LITTLE SAVAGES

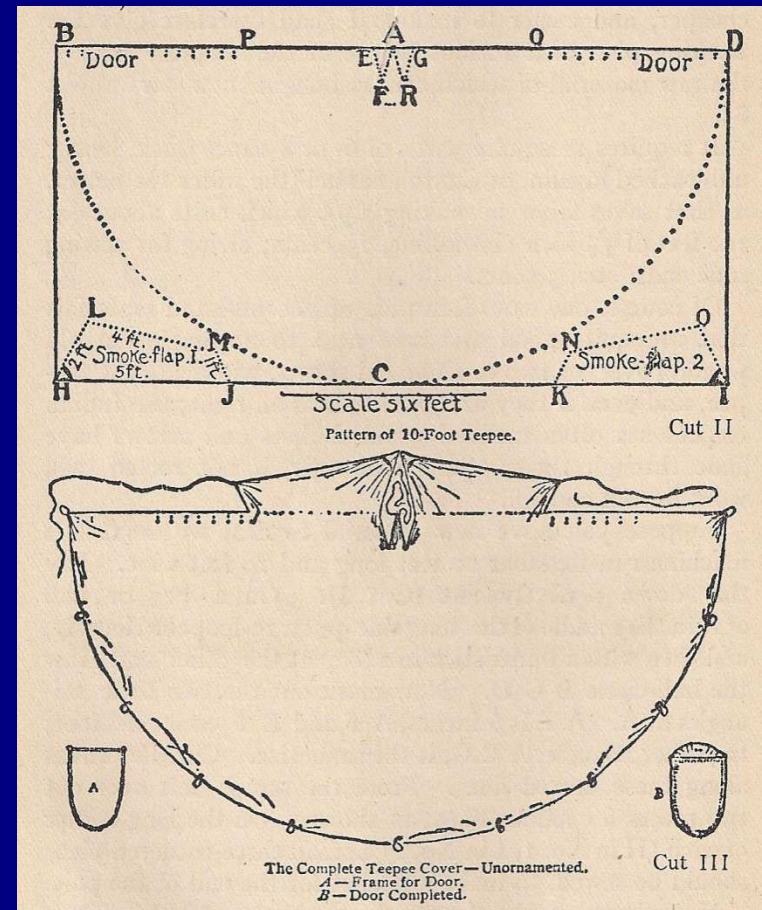
Being the ADVENTURES of Two BOYS
Who Lived as INDIANS and
 What They LEARNED.

WITH OVER THREE HUNDRED DRAWINGS

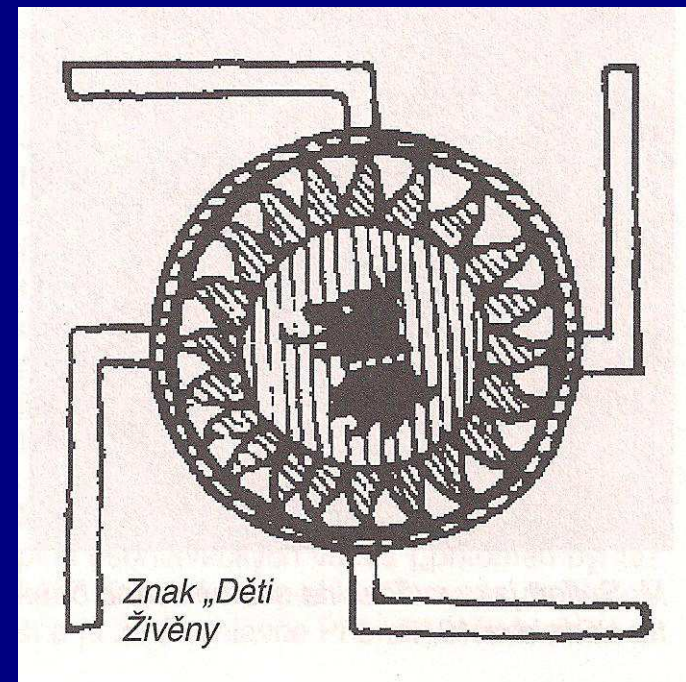
Written & Illustrated
By

ERNEST THOMPSON SETON

Táboření o prázdninách 1913

- *V pátek (11.7) jsme byli ještě v horečné práci... Tu vznikla při malování štítů prof. Maixnerovi myšlenka, aby naším kmenovým znakem byla ohnivá země se zelenými paprsky...*

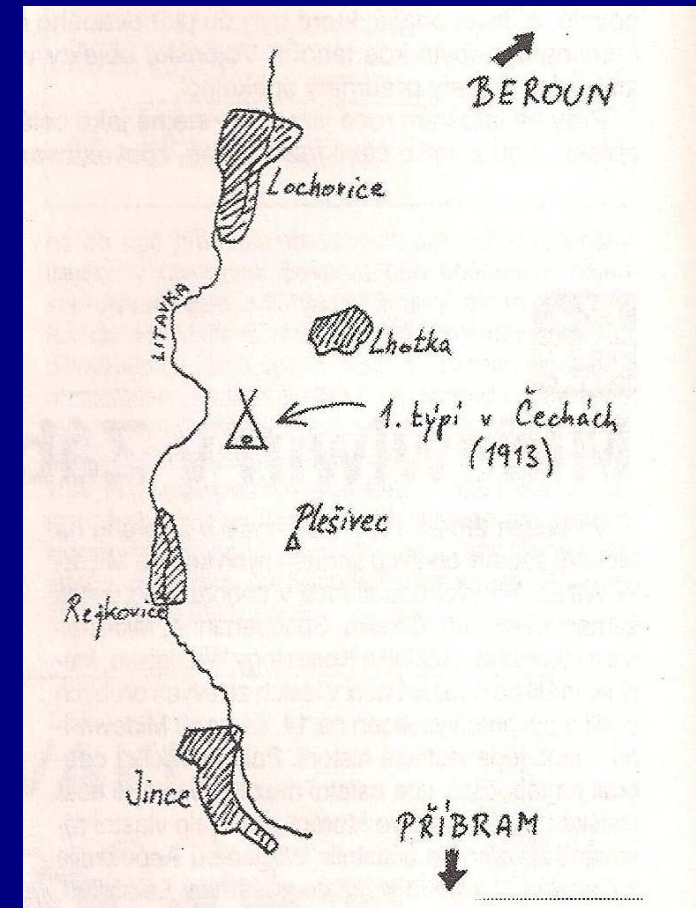
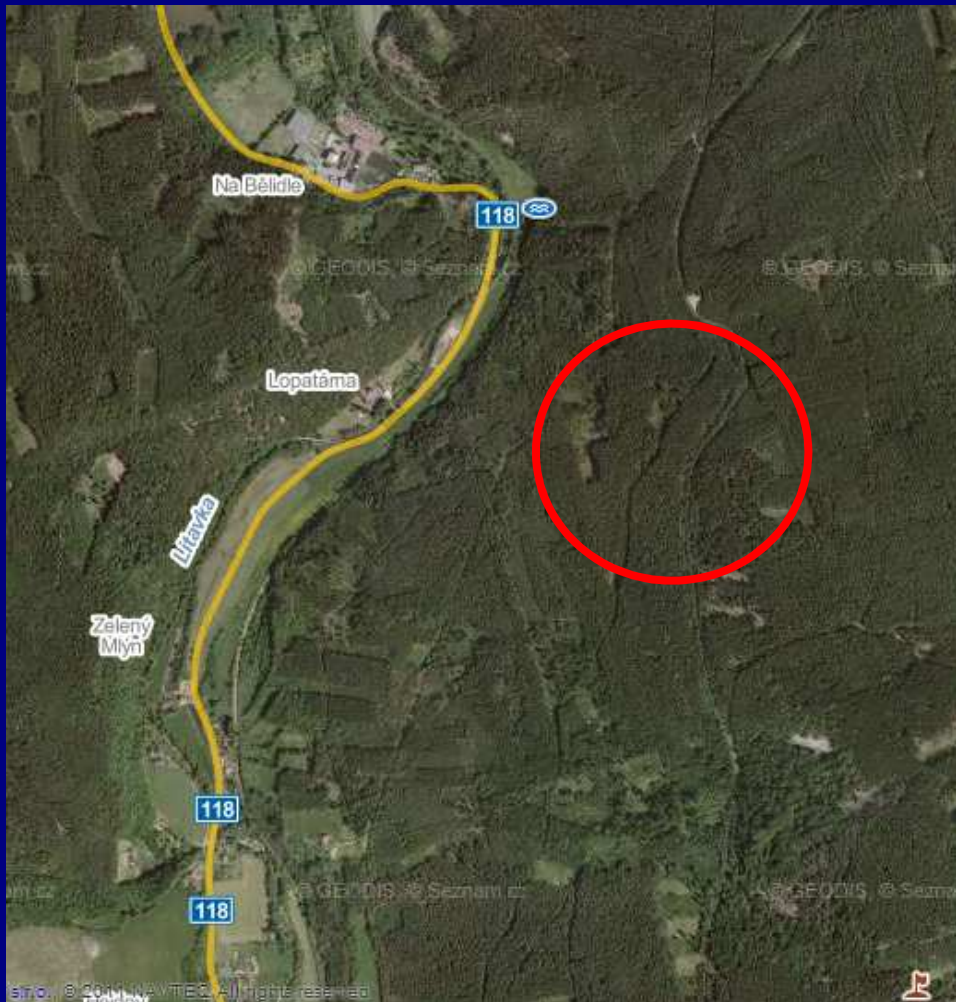

Táboření o prázdninách 1913

- V sobotu 12. července:
- *Do Lochovic! ... v 6 hodin ráno... vesele jsme rázovali Berounem, který ještě neviděl takového divadla. Jako malá četa Zulukafrů, každý na ramenou luk a toulec a šípy u pasu, v ruce velký, omalovaný štít...*
- *Jdeme na Plešivec... musíme se uchýlit jen na západní úbočí. A to bylo naším neštěstím. Toužíce již po konečném usazení, spokojili jsme se s plošinou u cesty uvnitř lesa... Bylo to staré místo po milíři, pusté a plné prachu v temnu lesa. Ale blízko tekli potůček v rokli s čistou vodou... Přes to připravili jsme se tímto místem o pravou romantiku lesa, i o sluníčko.*

Táboření o prázdninách 1913

- Místo tábora: západní svah Plešivce v lese

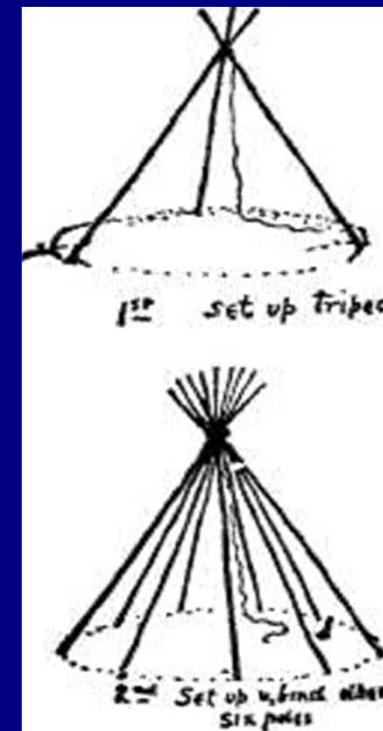

Táboření o prázdninách 1913

- Neděle 13. července:
- *... A tak jsme byli všichni: 1. Sommer. 2. Pochyla. 3. Jonáš. 4. Palkoska. 5. Václav Jelínek. 6. Francl. 7. Hofmann. 8. Maixner Miloš. 9. Maixner Jaromír. 10. Sládek. 11: Müller. 12. prof. Seifert. 13. prof. Maixner.*
- *... A nyní nastalo teprve zřizování tábora: stany se přestavují, stavíme pravý indiánský teepee, k čemuž musíme porubat 6 mladých smrků 3 metry vysokých. Když byl teepee hotov, byli jsme rozradostněni jeho formou a vnitřní prostranností.*

Táboření o prázdninách 1913

- *Týpí bylo třímetrové, ušité z kalika, materiál stál 36 korun... Zhotovili jsme si teepee dle Setonova návodu a můžeme říci, že není k zaplacení. V době nouze o stany až 12 nás v něm spalo, sněmovali jsme v něm a i vařili, když pršelo.*
(M.Seifert: Přírodou a životem k čistému lidství. 1920)

Táboření o prázdninách 1913

- Jediný (?) dochovaný snímek prvně postaveného typu

Táboření o prázdninách 1913

- Úterý 15. července: založení prvního českého kmene lesní moudrosti!
- ... Po večeri jest velké shromáždění (v týpí), aby stanoven byl řád a zákony našeho táborového života. Vzali jsme za základ našeho sdružení Thompsona Setona „Birch Bark Roll“ a přijali stanovy jeho organisace s některými změnami a vymezením.
- Budeme si říkati, poněvadž chceme pěstovat v sobě hlavně smysl pro přírodu a přirozený život: Zálesáčtí junáci... My pak budeme jen jedním kmenem berounským – „Děti Živěny“.

Táboření o prázdninách 1913

- Středa 16. července:
- ... *Václav Jelínek dostává od stařešiny Maixnera poučení, jak se dělají šípy a bude pak ostatní tomu učit. Stařešina Maixner totiž odjíždí...*
- ... *Pan Brda z Prahy fotografuje nás pro „Pražský kurýr“*
- 18.7. ... Stařešina Maixner připravoval srnku z proutí, vycpanou senem. Když přišli (*Seifert, Palkoska a Jelínek*) z Lochovic a přinesli péra, lepeny šípy. Po obědě zase dělány šípy. K večeru učili jsme se střílet s luky...

Táboření o prázdninách 1913

- Neděle 20. července:
- *... Odpoledne jsme uklízeli tábor, neboť jsme čekali návštěvu paní Maixnerové...*
- *... K večeru jsme stříleli z luků. Poprvé vyhrála strana vojvody Pochyly, ve které byli Palkoska, Sládek, Miloš Maixner, a podruhé strana stařešiny Maixnera, ve které byli Müller, Jelínek Václav, Francl.*
- Tábor skončil 21. července 1913
- **Prof. Miloš Maixner byl hlavním iniciátorem a organizátorem myslící ruky – výroby týpí, luků, šípů, štítů...**

Další osud prvního týpí ?

- Děti Živěny táboří s týpím v létě 1914, opět pod Plešivcem, ale na jiném místě
- V létě roku 1915 a 1916 tábořili s týpím u Pelíškova mostu na Sázavě (viz snímek z r. 1915)
- V letech 1915-16, 1916-17 a 1917-18 Miloš Maixner neučil – měl dovolenou za účelem nemoci (?!). Podílel se na chodu kmene?

Další osud prvního týpí ?

- Propagační táboření Psohlavců, včetně Děti Živěny, 2.června 1918 v Praze na Žižkově: „...*Největší pozornost budila skupina stanů berounských s velkým teepee...*“

Žižkov 1918. Archiv R .Šantory

- Ve 20. letech v něm už Miloš Seifert netábořil. Zůstalo v Berouně? Dosloužilo??

Miloš Maixner

život a dílo

Dětství a mládí

- Narozen 4.1.1873 v Praze (zemřel 5.5.1937 v Praze)
- Potomek známé hořické větve výtvarníků – otec Petr Maixner (1831–1884) byl malíř a restaurátor, výtvarníky byli též jeho strýcové Karel a Čeněk a bratranec Jaroslav (sochař)
- Studium gymnázia a Akademie výtvarných umění v Praze (spolužák František Kupka !), několik studijních pobytů ve Vídni, Německu a Itálii
- Poté studium učitelství

Učitelská dráha

- 1896-1897: české gymnásium v Plzni
- 1897-1901: české gymnásium v Třebíči
- 1901-1903: reálka v Praze 4 (Ječná ulice?)
- 1903-1910: reálka Žižkov
- 21.2.1910: nabyt způsobilosti učitelské v Praze
- 1910-1911: státní české reálka na Starém Městě v Praze I
- 1911-1919: městské reálné gymnásium v Berouně
- Od roku 1911 byl profesorem kreslení, krasopisu, matematiky a němčiny

Rodina

- Manželka Božena, rozená Čechová (nar. 28.2.1878);
sňatek 11.1.1902
- Děti: Miloš (nar. 1903), Božena (nar. 1904) a Jaromír
(1908)

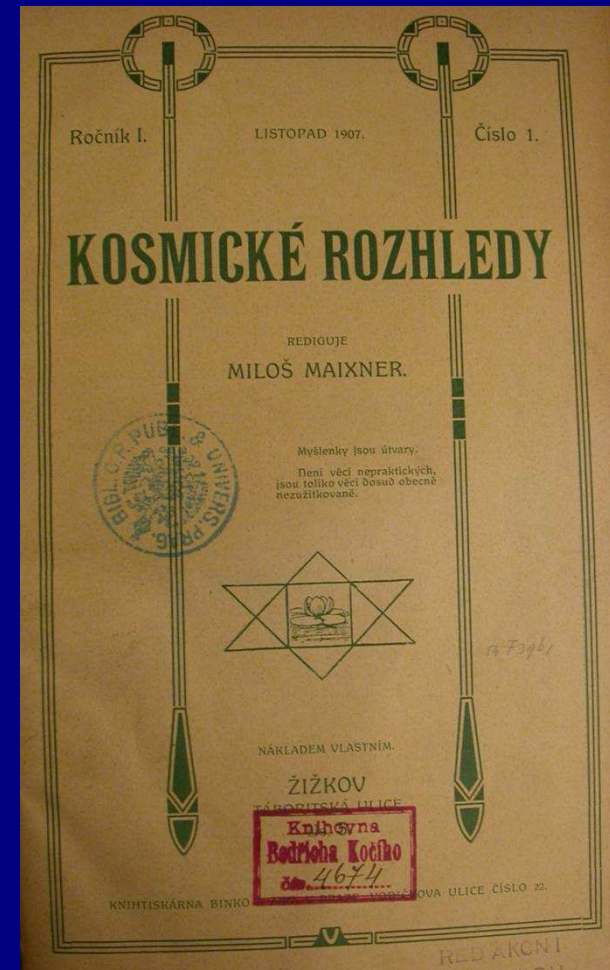
Duchovní nauky

- Uznávaný okultista a hermetik; velký znalec hermetismu; oceňovaný překladatel francouzské okultní literatury (např. Papusových *Základů praktické magie* a de Guaitova *Chrámu Satanova*)
- Podílel se na založení a tvorbě prvního českého hermetického časopisu *Sborník pro filosofii, mystiku a okultismus* (od r. 1897), kolem kterého se na přelomu století soustřeďoval pražský hermetický život...”
- Člen různých duchovních spolků (např. Theosofické společnosti) ... ale později ze všech vystoupil

Duchovní nauky

- Vydavatel a tvůrce vlastního časopisu *Kosmické rozhledy* (jen 3 čísla na přelomu 1907/08)
- Redaktor Knihovny Sfingy (počátek 20. let)

Zakládajíc KOSMICKÉ ROZHLEDY chceme přispěti k šíření hlubšího a posilujícího poznání životního účele schopného zlepšiti nynější smutný stav člověčenstva. Kosmická Filosofie dokazuje, že člověk není odsouzen setrvati ve tmách, do nichž jej noří utrpení a smrtelnost. Ukazuje, že jen nedostatek vědění, pověra a klamně názory vydaly jej těmto zlům.

Duchovní nauky

➤ *Kosmické rozhledy*

KOSMICKÉ ROZHLEDY kladou si za účel:

1. Dokázati člověku Duševně-Rozumovému, který je pravý cíl a účel života a po kterou až výši mohou býti vyvinuty lidské schopnosti.

2. Ukázati člověku Duševně-Rozumovému, že jest původu Božského; že má Božství v sobě; že jest jeho posláním, aby byl tohoto Božství projevem; že z přímé vůle jeho Božského Utvářitele jest jeho úkolem zužitkovati přírodní síly, aby přeměnil nynější stav svého okolí v míře svého vlastního vývoje; že k tomu má právo a že k tomu může vyvinouti i moc a sílu.

3. Přispěti k vyrvání souborného, nevyvinutého

Duchovní nauky

➤ *Kosmické rozhledy*

3. Přispěti k vyrvání souborného, nevyvinutého člověka z hrubého stavu, v němž živoří, a povznésti, produchovníti jej a hlavně jej naučiti, aby myslil samostatně, a přivésti jej k tomu, aby využítkoval svých rozumových schopností tím, že mu bude ukázána jeho vlastní zodpovědnost jakož i úděl, jenž mu vykázán ve Vesmíru Bytí.

4. Obnoviti prvotní Tradici, dnes přeměněnou, zkomolenou a ztracenou, a spojití Vědu s Theologií na společném rozumovém základě;

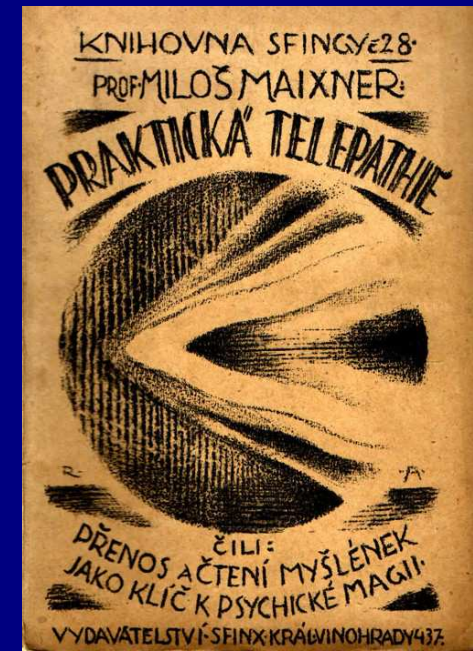
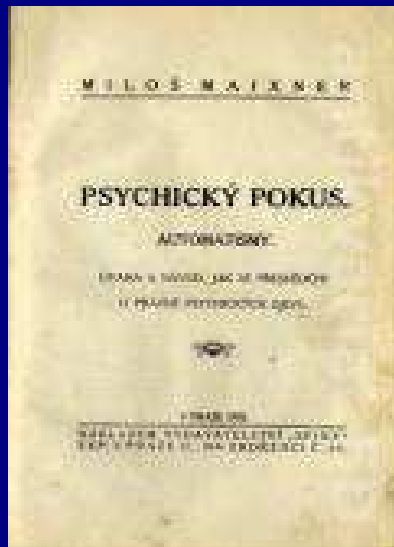
5. konečně ukázati, že nynější smrtelnost a úpadek ve stáří jsou úkazem abnormním, nepřírozeným a dočasným a že svým vývojem je člověk s to se svými starými právy dojíti i

ÚPLNÉ NESMRTELNOSTI

Duchovní nauky

Vlastní duchovní spisy:

- Praktická telepathie (1921)
- Okkultismus (1922)
- Psychický pokus. Automatismy (1922)
- Mantika. Hadačství... (1923)

Junáctví

- 2. školní rok v Berouně (1912/13): spolupráce s Milošem Seifertem, přihlášení se k Setonovi, první junácká příručka,
- Letní tábor 1913: první týpí, založení prvního kmene lesní moudrosti Děti Živěny...
- Konec 1918-1919: M.Seifert a M.Maixner zakládají „středisko československého skautingu „Děti Svobody“ („...uplatniti u nás výchovné cíle Setonovy na základě českého typu člověka volnou přírodou kdysi odchovaného...“). Maixner starostou (stařešinou)

Junáctví

- 7.6.1919: vstup Děti Svobody do nově ustaveného Svazu junáků - skautů RČS; Maixner – člen výboru; Seifert místonáčelník
- Září 1919: Děti Svobody vystupují ze Svazu...
- M. Maixner („náměstek pro odbor výchovný“) se přestává angažovat...
- **Ideový vliv Miloše Maixnera na Děti Svobody byl klíčový pokud se jedná o důraz na národní ráz a mravní stránku**

Ve službách vlasti

- Miloš Maixner pravděpodobně již před 1. svět. válkou vstoupil do České strany národně sociální (předseda Václav Klofáč) – a podílel se na formulování programu (?)
- Ze strany nejpozději ve 20. letech asi vystoupil (nebo byl vyloučen), ale stoupencem myšlenek národního socialismu zůstává až do smrti
- Výroční zpráva berounského gymnázia: *Ve školním roce 1918-19 učil M.M. matematiku, kreslení a krasopis; od 1.12.1918 měl dovolenou z důvodů literárních; dne 1.4.1919 opustil ústav byv jmenován tajemníkem v ministerstvu národní obrany.*
- Po vzniku republiky (1918) se prvním čs. ministrem národní obrany stal Václav Klofáč

Ve službách vlasti

- M.M. zodpovědným redaktorem a vydavatelem nového časopisu *Bratrství - Listu československé milice* (vycházel nákladem čs. Ministerstva nár. obrany); od č. 1 (vyšlo 12.12.1918) do č. 27 (12.6.1919).

M.Maixner: Desatero československého člověka (Bratrství, roč. 1, č. 6, 16.1.1919)

- I. Národ jest tvým jediným pánem a vládcem. Nebudeš sloužiti jiným zájmům než blahu národa svého jediného, z něhož jsi vyšel, v němž žiješ a jehož jsi součástí – jehož duch ztělesňuje se v tobě a bez něhož by nebylo ani tebe ani ničeho, co tvého jest.**
- II. Nezneužiješ jména národa svého k zakrytí vlastních sobeckých cílů svých, aniž dopustíš, aby jiní ve svatém jménu národa zneužívali dobré vůle bratří tvých.**
- III. Pomni, aby nejen povinný čas své služby, ale i veškerý ostatní svůj život a čas zasvětil blahu a prospěchu svého národa, bez něhož ničeho na světě neznamenaš ani ty.**

M.Maixner: Desatero československého člověka

IV. Cti národ svůj za otce svého a vlast za matku svoji, neboť jenom uvnitř národa svého a v jeho duchu jsa živ můžeš dojíti k opravdové dokonalosti lidské a jenom ve vlasti své a užívaje jejích darů, můžeš dospěti k blahu a štěstí životnímu.

V. Nesáhneš na život svého bližního a nezneužiješ síly proti němu, pokud jsi nevyčerpal všech prostředků oprávněné sebeochrany; **ale nedáš ani zabíjeti svých bližních a budeš chrániti svůj národ, svou vlast i každé ohrožené právo a nedopustíš, aby násilí utiskovalo slabých bratří a sester tvých.** Neboť násilí a surová moc jsou nejhorším nepřítelem lidstva, za něž jest ti nasaditi život, protože správně jest, aby se část obětovala za celek.

M.Maixner: Desatero československého člověka

VI. Nezneseš života svého nepravostmi a nezneužiješ slabosti sestry své. Vážiti si budeš zdraví svého a síly své a svatými ti budou vzrušení tvá, z nichž má vzejíti nový život národu tvému, a hříchy proti svatosti života, zdraví a lásky budou trestány na tobě i na potomstvu tvém nemocí a neschopností až do sedmého pokolení.

VII. Nesáhneš na práva a na oprávněný majetek bližního svého a obce společné, neboť jen úctou k právům osobnosti můžeš udržeti obecný pořádek, bez něhož vše propadá potopě krve a bezpráví, v němž končí každé násilí, ať vychází z kruhů vůdčí moci nebo z širokých vrstev lidových. Ničeho nezmůžeš nepořádkem, ale všechno dobro je dosažitelné řádným vývojem a úsilím práce.

M.Maixner: Desatero československého člověka

VIII. Nepromluvíš křivě ani lehkomyšlně proti bližnímu svému ani proti pořádku a proti povinnosti těch, kdo jsou povoláni, aby je spravovali, a jichž poslouchati jsi povinen ne pro osoby jejich, ale pro spořádaný běh národního žití, které můžeš opravovati jen svornou účastí na opravách a zdokonaleních zákonitých.

IX. Nezatoužíš, abys na cizí úkor užíval štěstí, který jiný si založil. Vlastní prací a vývojem spěti máš k tomu, abys si vybudoval a trvale dobyl vlastního štěstí svého v souladu a láskyplném spolupracovníctví s těmi, kdož s tebou spojili cíle života svého.

M.Maixner: Desatero československého člověka

X. Svatou ti bude spořádanost života veřejného, aniž připustíš, aby nekázeň a lehkomyšlná svévole vnešeny byly do života tvého a tvých druhů, ale pracovati budeš o zdokonalení svém i svého okolí, neboť není ani věci ani člověka tak malého, aby chování jeho nemělo význam v žití národním a ty pamatovati budeš, že vlastní příklad, jejž lidem dáváš, je tvým nejvyšším činem, tvou zásluhou či vinou života tvého.

Ve službách vlasti

- 1919-1925 tajemníkem M.N.O.
- Aktivity ve funkci?
- Listopad 1920: sekretář delegace „Družiny čs. legionářů“ ke „mezispojeneckému sjezdu bývalých bojovníků světové války“ ve Francii
- Osobní spis nedochován

Ve službách vlasti

- Výměrem Ministerstva národní obrany ze dne 20.4.1925 byl M.M. ve svých 52 (!) letech dán do trvalé výslužby, resp. bylo mu to doporučeno ze zdravotních důvodů (a on musel přijmout, i když důvody byly jiné...). Bylo mu přiznáno „odpočivné“.
- Archiv Policejního ředitelství Praha:
- 5. září 1919 o 12. hodině v noci byl v úřadě zadržen Miloš Maixner a byl dodán dle §§ 58 a 65 tr.z. co trestnímu soudu v Praze...
- 10.5.1920 v bytě Miloše Maixnera... vykonána domovní prohlídka... a zabavena korespondence...

Překladačtelská činnost

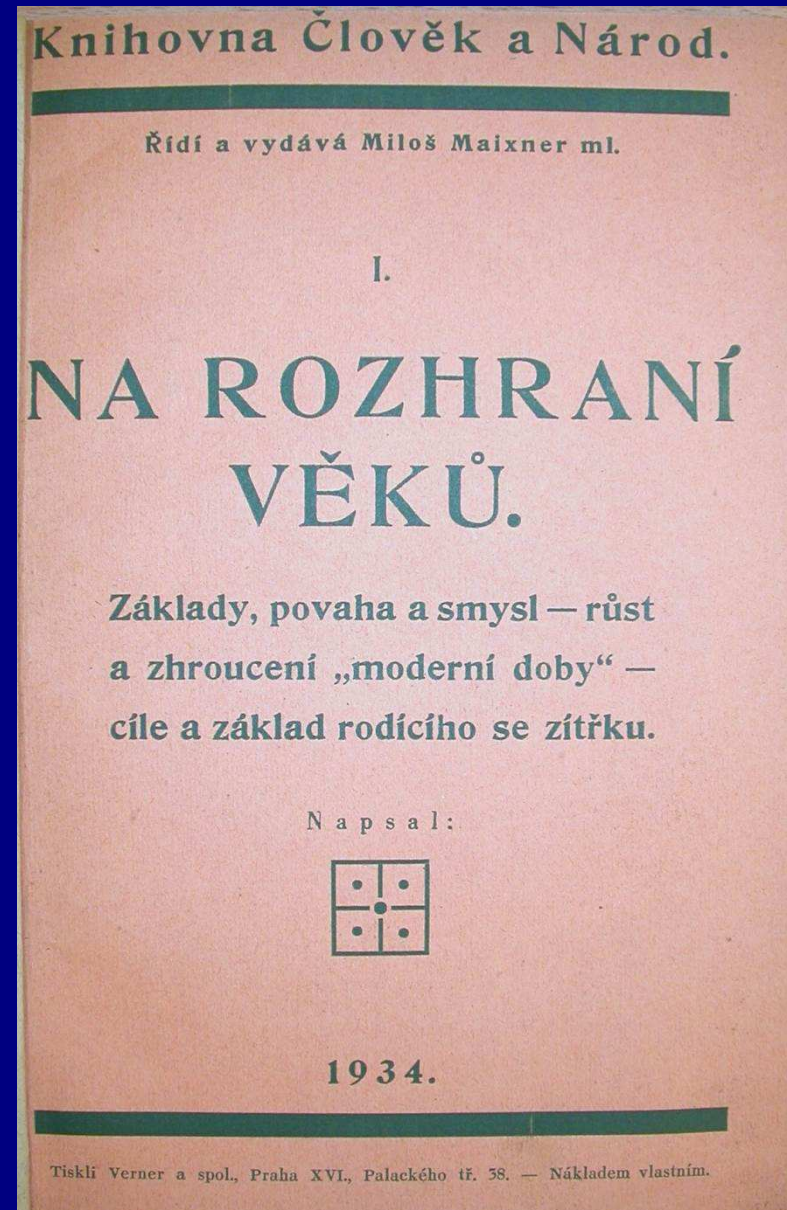
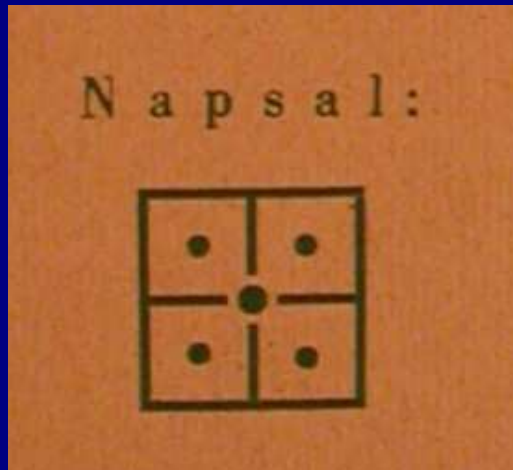
- Podle policejní zprávy (1919) mluví česky, německy, anglicky, francouzsky...
- Podle Z.Maixnerové-Kavalové hovořil 9 jazyky (včetně latiny a řečtiny)
- Překlady časopisecky i knižně (od 1907, intenzivně od roku 1925)
- Překlady okultní literatury:
 - Encausse, Gerard (Papus): Praktická magie (Základy praktické magie). (1907, 1920, 1996, 2001 a 2011)
 - de Guaita, Stanislas: Had Genese I. Chrám Satanův. (1921, 1996, 2001)
 - de Guaita, Stanislas: Věda okkultní: theoretické základy praktického okultismu. (1927)
 - Péladan, Joséphin: Umění stát se mágem. (1997)

Překladačtelská činnost

- Překlady detektivek (E.Wallace ad.)
- Překlady dobrodružné literatury (Kipling – Knihy džunglí, Defoe – Robinson Crusoe, London, Cooper, Harte... více než 20 titulů)
- Wetmore, Helene C.: Buffalo Bill. Životopis posledního skauta Divokého Západu. (1929, 1991)

Radikální epilog

- Kniha „Na rozhraní věků“ (1934)
- Napsaná (vydaná) anonymně

Radikální epilog

- *...Dnes již pochopil kde kdo, že je nutno opustiti cesty a metody dosavadního tzv. moderního života, naprosto nesoustavného a neorganického, který místo, aby budoval, organizoval a tvořil jenom boří, rozkládá a kupí. Nemá-li se ze života státi hromada štěrku, že je nutno nastoupiti cesty obnovy a záchovy – a ochrany.*

Radikální epilog

- ... pochopila veřejnost velmi rychle, že krise není toliko hospodářská, ale že se dotýká vpravdě všech oborů a způsobů lidské činnosti, ba všeho života vůbec. A pochopila i to, že její příčiny nejsou jenom důsledkem některých ohromivých událostí (váčky kupř.) nebo některých omylů a chyb hospodářských nebo snad jen nějakých omylů praktického vedení a taktiky, ale že příčiny vězí mnohem hlouběji. **Že vězí v samém mravním základě dobových názorů a že je nutno přikročit k přeměně celého zaměření životního.**

Miloš Maixner: autoportrét

